

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunnan kokous 12, 3/2021

PÖYTÄKIRJA

Aika 7.9.2021 klo 12:30 – 15:00

Paikka Etelä-Suomen aluehallintovirasto (Esavi, Teams-kokous)

Jäsenet ja (varajäsenet)

Outi Vainio, puheenjohtaja, Helsingin yliopisto
(Eero Lehtonen, varapuheenjohtaja, Helsingin yliopisto, emeritus)

Raimo Tuominen, Helsingin yliopisto: tieteellinen tutkimus ja opetus
(Petra Sipilä, Turun yliopisto) X

Esa Hohtola, Oulun yliopisto, emeritus: tieteellinen tutkimus ja opetus
(Joni Mäki, Oulun yliopisto)

Kristiina Haasio, Orion Oyj, emerita: teollisuus
(Jukka Puoliväli, Charles River DRS Finland)

~~Emrah Yatkin, Turun yliopisto: eläinten hoito ja eläimille tehtävät toimenpiteet~~
(Niina Kemppinen, Helsingin yliopisto)

Anna Meller, Helsingin yliopisto: eläinlääketieteellinen asiantuntemus
(Lasse Saloranta, Orion Oyj)

Heidi Kivekäs, Animalia ry: vapaaehtoinen eläinsuojelutyö
(Maria Lindqvist, Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto ry)

Tuula Heinonen, FICAM: vaihtoehtoiset menetelmät
(Tiina Palomäki, Fimea)

Matti Viluksela, Itä-Suomen yliopisto: vaihtoehtoiset menetelmät
(Teija Oinonen, Orion Oyj)

~~Hanna-Marja Veipio, Oulun yliopisto: eläinten hyvinvointia koskeva tutkimus~~
(Satu Mering, Experimentica Oy)

Paula Hirsjärvi: eläinten pidon etiikka tai yhteiskuntatieteellinen tutkimus
(Saara Reiman)

Tapani Parviainen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI
(Eila Kaliste, Etelä-Suomen aluehallintovirasto)

Tiina Pullola, pysyvä asiantuntija, Maa- ja metsätalousministeriö
Saara Kupsala, eläinsuojeluasiamies, pysyvä asiantuntija, Ruokavirasto

Satu Raussi, Eläinten hyvinvointikeskus
Tiina Kauppinen, Eläinten hyvinvointikeskus

Eila Kaliste, sihteeri, Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI

Jakelu Neuvottelukunta, Eläinten hyvinvointikeskus, eläinsuojeluasiamies

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 12.31.

2. Edellisen pöytäkirjan hyväksyminen

Pöytäkirja on ollut kommentoitavana TOKES-työtilassa, samoin sitä edellisen 16.2.2021 kokouksen pöytäkirja.

Hyväksyttiin.

3. Ministeriön terveiset – Tiina Pullola kertoi

EU komissio ilmoitti kesällä, että se on lopettanut koe-eläindirektiivin rikkomusmenettelyn Suomen osalta. Direktiivin toimeenpano on saatu päätökseen.

EU komissio julkaisi tietokantansa eläinten käytön tilastoista ja yleistajuisista tiivistelmistä. Takautuvien arviointien tietokanta on testausvaiheessa. Yleistajuisien tiivistelmien ohjeluonnos on parhaillaan kommentoitavana. Aiemmin kerättiin palautetta geenimuunnettuihin eläimiin liittyvästä ohjeistuksesta.

Komission teettämät kuusi e-learning -moduulia on julkaistu ETPLAS:n sivuilla: Moduulit 10 ja 11 toimenpiteiden ja hankkeiden suunnittelu, moduuli 12 vakavuusarviointi, moduuli 25 hankkeen arviointi, moduuli 52 korvaavien menetelmien etsintä, ja moduuli 60 korvaavien menetelmien kehittäminen. Todettiin kahden moduulin olevan myös LASdigi-kursseihin kuuluvia. Linkki kursseihin laitetaan 3R-keskuksen sivuille.

4. 3R-periaatteen edistäminen

3R-ryhmä on toteuttanut koe-eläinkurssin digitalisointi -projektia suunnitelman mukaisesti. Projektin jatkona tehdään lajikohtaisia moduuleita. Syksyllä 2021 järjestetään koulutuspäivät seeprakalojen kivunlievityksestä ja nukutuksesta sekä lintujen ja matelijoiden sikiöiden käytöstä sekä Toxicogenomics-seminaari. Keväällä toteutetaan In Vitro Models -kurssi Tampereen yliopistossa. 3R-rahoitusta käytetään osallistumiseen Karolinska Instituutin webinaarisarjan kustannuksiin, jolla katetaan 50 henkilön osallistuminen webinaareihin. Tietoa webinaareista tulee jakaa tehokkaasti.

3R-keskuksen nettisivujen valmistelu on pitkällä. 3R-keskuksen nimeksi päätettiin FIN3R. Hyväksyttiin nettisivuilla esitettävä visio, ja kommentointiin suunniteltua sisältöä.

Kokous pohti geenimuunnettujen koe-eläinten luomisessa käytettävän CRISPR-Cas9-tekniikan vaikutusta käytettävien eläinten määrään. Menetelmä mahdollistaa geenimuunnoksen entistä tarkemman perimän muokkauksen ja on aiempiin menetelmiin verraten tehokkaampi ja halvempi. Geenimuunnos voidaan varmistaa soluviljelmässä ennen kuin

se siirretään eläimiin, ja samaan eläimeen voidaan luoda useampi geenimutaatio, joka vähentää käytettävien eläinten tarvetta. Toisaalta geenimuunnettujen linjojen luomiseen tarvittavien eläinten määrä on aiempaa suurempi johtuen ns. mosaiikkieläinten parittamisesta sukupolvien yli ennen kuin haluttu perimä muutos saadaan vakiinnutettua. Tehokkaan ja halvan teknologian käyttömahdollisuus voi myös osaltaan lisätä geenimuunnettujen eläinten hyödyntämistä.

5. EU-komission tavoitteena on edistää EU:n tavoitetta vähentää ei-eläinperäisten vasta-aineiden käyttöä EURL-ECVAM:n suosituksen mukaisesti. TOKES järjestää 21.10.2021 seminaarin: Vasta-aineiden tuotanto ja käyttö EU-suositusten valossa. Tavoitteena on luoda vasta-ainestrategia, jolla edistää ei-eläinperäisten vasta-aineiden käyttöä. Kokous suunnitteli päivän ohjelman.

6. Hyönteiset koe-eläiminä -lausuma

Puheenjohtaja ja sihteeri valmistelivat TOKESin näkemyksen ja lausuman hyönteisten käytöstä koe-eläiminä, joka on lähetetty Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnalle ehdotuksena yhteiseksi lausumaksi. Neuvottelukunta ei kokouksessaan suoraan hyväksynyt TOKES:n kannanottoa, mutta yhteiskannanottoa asiasta pidettiin kuitenkin hyvänä. TOKES neuvottelukunnalta tiedustellaan syytä siihen, miksi kannanottoluonnoksessa viitataan American Veterinary Medicine Associationin ohjeeseen. Lisäksi TOKES neuvottelukunnalle ehdotetaan, että hyönteisistä yleensä voisi olla kannanotossa yleinen ja yhteinen osa, jonka jälkeen voisi olla erilliset kappaleet koskien tuotantohyönteisiä ja hyönteisten tutkimuskäyttöä.

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta käsittelee ehdotusta 9.9.2021.

Puheenjohtaja ja sihteeri muokkaavat kannanottoa ehdotusten perusteella.

7. Muut asiat

Eläinsuojeluasiamies on osallistunut Euroopan eläinten hyvinvoinnin neuvottelukuntien kokoukseen:

<https://www.elainsuojeluasiamies.fi/2021/08/20/blogi-euroopan-elainten-hyvinvoinnin-neuvottelukunnat-kokoontuivat-kesalla/>

Sveitsi edistää 3R-tutkimusta mittavalla rahoituksella.

Eläinsuojeluasiamiehen suunnitteilla olevat pyöreän pöydän keskustelut ja seminaarit: yksi keskustelu toteutetaan syksyllä. Keväällä eläinten hyvinvoinnin seminaari.

Eläinten hyvinvointikeskus on tehnyt kaksi youtube-videota jatkona aiemmin tuotettuihin koe-eläinteeman videoihin: Saara Kupsalan ja Heidi Kivekkään esitykset. Videot julkaistaan. Linkki laitetaan Suomen 3R-keskuksen sivuille.

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLtGo2JkALa1aFj9Z6RvQQ3y5YBBZGpbJV>

8. Tiedoksi

EU komissio: [ALURES Statistical EU Database](#) & [Non-technical Project Summaries](#)

ETPLAS e-modules: <https://etplas.eu/learn/>

EU: Review of advanced non-animal models in biomedical research: Respiratory tract diseases, Breast cancer, Neurodegenerative diseases
<https://ec.europa.eu/jrc/en/eurl/ecvam/knowledge-sharing-3rs/life-science-research>

Immune-oncology:

<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC125256>

Eläinkoelupien hakemiseen on valmistumassa sähköinen käsittelyportaali, joka valmistunee loppuvuoden aikana.

9. Seuraavat kokoukset

21.10.2021 Vasta-aineiden tuotanto ja käyttö etäkokouksena.

9.12.2021 30–14/15.30, etänä tai paikan päällä.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 15:00.